

Vlaams
Parlement

ingediend op **1349** (2017-2018) – Nr. 1
30 oktober 2017 (2017-2018)

Beleidsbrief

Dierenwelzijn
2017-2018

ingediend door minister Ben Weyts

INHOUDSTAFEL

LIJST MET AFKORTINGEN	3
MANAGEMENTSAMENVATTING	4
I. INLEIDING	6
II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	6
1. SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren	6
1.1. Gezelschapsdieren	6
1.1.1. <i>OD 1: Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren</i>	6
1.1.2. <i>OD 2: Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden</i>	7
1.1.3. <i>OD 3: Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen</i>	7
1.1.4. <i>OD 4: Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken</i>	9
1.2. Landbouwhuisdieren	9
1.2.1. <i>OD 5: Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa</i>	9
1.2.2. <i>OD 6: Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis</i>	10
1.2.3. <i>OD 7: Verbod op chirurgische castratie van varkens</i>	11
1.2.4. <i>OD 8: Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden</i>	12
1.2.5. <i>OD 9: Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij</i>	13
1.2.6. <i>Convenant aangaande de aanpak ter bevordering van het dierenwelzijn in de slachthuizen</i>	13
1.3. Exotische dieren	14
1.3.1. <i>OD 10: Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen</i>	14
1.3.2. <i>OD 11: Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis</i>	14
1.3.3. <i>OD 12: Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap</i>	15
1.3.4. <i>OD 13: Het houden van reptielen beperken</i>	15
1.4. Proefdieren	15
1.4.1. <i>OD 14: Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren</i>	15
1.5. Ondersteuning van het beleid	17
1.5.1. <i>OD 15: Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn</i>	17
1.5.2. <i>OD 16: Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds</i>	17
2. SD 2: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan	18
2.1. <i>OD 17: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan</i>	18
3. SD 3: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	19
3.1. <i>OD 18: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn</i>	19
Budgettaire context	21
Bijlage	23

LIJST MET AFKORTINGEN

FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

IZSAM: Istituto Zooprofilattico Sperimentale dell’Abruzzo e del Molise “G. Caporale”

EHBO: eerste hulp bij ongevallen

FEBEV: Federatie Belgisch Vlees

CBPL: Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer

VITO: Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek

EU-NETVAL: European Union Network of Laboratories for the Validation of Alternative Methods

EURL ECVAM: European Union Reference Laboratory for Alternatives to Animal Testing

BMO: Dierenarts Belast met Opdracht

FIP: feliene infectieuze peritonitis

MANAGEMENTSAMENVATTING

Dierenwelzijn resoluut op de kaart zetten en uitwerken in de breedte en de diepte, dat is en blijft mijn ambitie.

Om de strijd tegen de problemen in de hondenhandel te versterken, werd een samenwerking met het FAVV op poten gezet. Daarnaast werden de contractdierenartsen geresponsabiliseerd aangaande hun taken en verantwoordelijkheden. Een werkgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn evalueert de bestaande regelgeving rond de kweek en de handel in gezelschapsdieren. Dit advies moet de richting aangeven voor een actualisatie van de regelgeving. Daarnaast blijf ik inzetten op een Europese aanpak en nemen we zoveel mogelijk Europese lidstaten op sleeptouw om dierenwelzijn, maar zeker de hondenhandel in het bijzonder, een prominente rol toe te bedelen ook op Europees niveau.

Ik ondersteun de asielen zodat zij dieren in zo goed mogelijke omstandigheden kunnen opvangen. Daarvoor zet ik de organisatie van een opleiding voor asielmedewerkers voort en bied ik alle asielen een performant en gebruiksvriendelijk digitaal beheerssysteem aan.

Om het probleem van het overaanbod van katten in asielen aan te pakken, is een registratie van katten in een centrale databank cruciaal. Na een lange goedkeuringsprocedure kan deze databank eindelijk van start gaan. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn bracht een advies uit waarin ook een aantal andere maatregelen worden aangeraden om deze problematiek aan te pakken. Ik zal op basis van dit advies dan ook voorstellen om de regelgeving aan te passen..

Voor landbouwhuisdieren blijft het Europese niveau belangrijk. Ik blijf dan ook diverse onderwerpen aankaarten, samen met de andere Gewesten en vooruitstrevende landen als Nederland, Duitsland, Denemarken en Zweden.

De tussenpersoon die in de kader van de discussie rond het onverdoofd slachten werd aangeduid om de dialoog te voeren met de geloofsgemeenschappen leverde zijn rapport af. Op basis van dit rapport keurde het Vlaamse Parlement kamerbreed een decreet goed dat het onverdoofd slachten van kleine herkauwers en andere kleine dieren volledig verbied met ingang van 1 januari 2019. Voor runderen wordt vanaf die datum post-cut stunning verplicht, in afwachting van de ontwikkeling van een betrouwbare reversibele verdoovingstechniek. Daarom stimuleren we onderzoek dat zulke techniek en de praktische toepassing ervan realiseert.

Ik investeer verder in overleg over het stopzetten van de chirurgische castratie van varkens, zowel binnen Vlaanderen als in Europa. Zo reactiveerde ik het overleg op Europees niveau door de Expert Group on Alternatives to Pig Castration te opnieuw samen te roepen. Ik volg de evolutie in andere landen en investeer in de ontwikkeling van een snelle detectiemethode voor berengeur aan de slachthlijn.

Ik maak een einde aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden.

Ik sloot een convenant af met de sectorfederatie van de slachthuizen om het dierenwelzijn in slachthuizen beter te garanderen. De betrokken slachthuizen worden één voor één geaudit door een onafhankelijk expertenteam dat ook een totaalrapport aflevert.

Inzake de nertsenkweek realiseren we de stopzetting van alle activiteiten ter zake in Vlaanderen via een begeleid uitdovingsbeleid, waarbij ook de uitbreiding

van bestaande bedrijven en oprichting van nieuwe pelsdierhouderijen niet langer wordt toegestaan.

Door de oprichting van de Vlaamse Dierentuinencommissie garandeer ik continuïteit in de adviesverlening. Het gaat hierbij niet alleen om advies aangaande de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen, maar ook over aanvragen in het kader van de positieve lijst. Ik stel voor om de regelgeving voor dierentuinen te moderniseren aan de hand van de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

Om de welzijnsrisico's die de toegenomen populariteit van het houden van roofvogels met zich meebrengt te beperken, stel ik regels op voor het houden en gebruiken van deze dieren. Ik baseer mij hiervoor op een advies van de Raad voor Dierenwelzijn.

Met de oprichting van de Vlaamse Proefdierencommissie heeft Vlaanderen nu ook zijn adviesorgaan specifiek voor het welzijn van proefdieren.

Ik investeer in de verdere ontwikkeling van "Re-Place", een databank waarin de Vlaamse kennis over alternatieven voor dierproeven verzameld wordt en van waaruit deze ook verspreid zal worden als best beschikbare alternatieven. Deze databank zal deel uitmaken van een Europees systeem, zodat de informatie hieruit ook buiten Vlaanderen verspreid zal worden. Nederland werkt aan een aansluitend project.

De aanwervingen van de nieuwe personeelsleden voor de Inspectiedienst Dierenwelzijn werden afgerond. Na een opleidingsperiode kunnen zij volledig worden ingezet. Hiermee wordt verder vorm gegeven aan een kordaat lik op stuk beleid. In samenwerking met de stuurgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werd het controleplan afgestemd op de uitbreiding van de Inspectiedienst. Er wordt ook werk gemaakt van een evaluatie en herziening van controleprocedures en richtlijnen voor inspecteurs en controleurs.

Vlaanderen neemt de dierenwelzijnscontroles in slachthuizen in eigen handen. Hiervoor werk ik een efficiënt systeem, gericht op dierenwelzijn, uit.

I. INLEIDING

Dankzij een kordaat beleid krijgt dierenwelzijn in Vlaanderen steeds meer de aandacht die het verdient. Speerpunt hierbij is de uitbouw van een krachtdadig controlebeleid door het uitbreiden van de Inspectiedienst Dierenwelzijn en het aanscherpen van de controleprocedures. Ik volg de evoluties op zowel wetenschappelijk als maatschappelijke vlak op. Ik zet ook blijvend in op het informeren van zowel de burger als de professionele dierenhouder.

Ook in 2017-2018 zet ik verder in op de uitbouw van dierenwelzijn. Zowel op regelgevend vlak als op het vlak van handhaving werk ik aan een beleid dat alle dieren een zo goed mogelijke bescherming biedt.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

1.1. Gezelschapsdieren

1.1.1. OD 1: Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren

Stand van zaken

Honden- en kattenkwekerijen en dierenhandelszaken moeten niet alleen voldoen aan de dierenwelzijnsvoorschriften maar ook onder meer aan voorschriften in het kader van diergezondheid. Deze inrichtingen worden dan ook zowel door de Inspectiedienst Dierenwelzijn als door het FAVV gecontroleerd. Het protocol afgesloten met het FAVV zorgt voor een vlotte informatie-uitwisseling waarbij de inspecteurs van het FAVV de Inspectiedienst Dierenwelzijn op de hoogte brengen van vaststellingen aangaande dierenwelzijn. Omgekeerd brengt de Inspectiedienst Dierenwelzijn ook het FAVV op de hoogte wanneer zij bij hun controles overtredingen van de diergezondheidsregels vaststellen.

De contractdierenarts heeft een belangrijke rol in het verzekeren van het welzijn en de gezondheid van dieren in kwekerijen, handelszaken en dierenasielen. Niet alle dierenartsen weten echter volledig wat van hen verwacht wordt. Daarom werd een opleiding georganiseerd voor de contractdierenartsen waarbij specifiek gefocust werd op de taken en verantwoordelijkheden van de dierenarts en op een aantal veel voorkomende infectieuze aandoeningen in honden- en kattenkwekerijen. Hierdoor worden de betrokken dierenartsen zowel geïnformeerd als geresponsabiliseerd.

Het beleid aangaande de kweek en handel van gezelschapsdieren is natuurlijk maar zo sterk als de geldende regelgeving. Daarom evalueert een werkgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn de huidige dierenwelzijnsregelgeving voor honden- en kattenkwekerijen, dierenwinkels, pensions en asielen en voor de verhandeling van dieren. In deze werkgroep zijn alle betrokken belangengroepen vertegenwoordigd zodat met elk standpunt rekening kan worden gehouden.

De problemen in de hondenhandel overstijgen de Vlaamse grenzen. Een aanpak op grotere schaal, op Europees niveau, is dan ook noodzakelijk. Daarom stelde de Vlaamse dienst Dierenwelzijn een ontwerp van position paper op om de aanpak van de problemen in de hondenhandel op Europese schaal aan te pakken. Deze position paper werd gefinaliseerd in samenwerking met de andere Europese

voortrekkers op het vlak van dierenwelzijn en werd bezorgd aan Europees Commissaris Andriukaitis, bevoegd voor gezondheid en voedselveiligheid.

Prognose

De werkgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zet de evaluatie van de regelgeving rond de kweek en handel in gezelschapsdieren voort. Op basis van de werkzaamheden van deze werkgroep zal de Raad een advies uitbrengen over de aanpassingen aan de regelgeving die noodzakelijk zijn om het welzijn in honden- en kattenkwekerijen, dierenhandelszaken, pensions en asielen op het niveau te brengen dat we in Vlaanderen nastreven. Wanneer de Raad zijn advies aflevert, zal ik voorstellen om de regelgeving aan te passen zodat de dieren het welzijnsniveau krijgen dat zij verdienen.

Ik blijf er ook naar streven om een aanpak van de problemen in de hondenhandel op de Europese agenda te zetten.

1.1.2. OD 2: Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden

Stand van zaken

Van bij de opstart van de databank voor de identificatie en registratie van honden in 1998 werd het beheer ervan toevertrouwd aan een externe dienstverlener. Daar de vorige overeenkomst afliep, werd, in samenwerking met de andere Gewesten en op basis van een intergewestelijk samenwerkingsprotocol, een nieuwe overheidsopdracht uitgeschreven.

De concessie werd toegewezen aan de indiener van de meest gunstige offerte op basis van de criteria die bepaald waren in het bestek en dit voor een periode van zes jaar. Het beheer van de databank werd zonder onderbreking verdergezet zodat de continuïteit verzekerd is.

Prognose

De goede werking van de databank wordt van nabij opgevolgd zodat de continuïteit van de werking van de databank ook in de toekomst verzekerd blijft. Om de performantie te verhogen en de kans op fouten te verminderen, wordt ernaar gestreefd om het rijksregisternummer van de verantwoordelijke op te nemen in de databank.

1.1.3. OD 3: Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen

Stand van zaken

Zoals in de twee voorgaande jaren werd ook in het academiejaar 2016-2017 weer een opleiding op hogeschoolniveau georganiseerd op maat van asielmedewerkers. Ook nu werd de opleiding afgerond met een examen en een diploma-uitreiking. 64 deelnemers slaagden voor het examen. Zoals de voorgaande jaren werd de opleiding georganiseerd in samenwerking met de vier Vlaamse hogescholen die de opleiding "dierenzorg" aanbieden. De kosten voor de opleiding werden volledig gedragen door de Vlaamse overheid.

Ik bied alle erkende asielen een geïnformatiseerd databeheerssysteem aan. Dit systeem is ontwikkeld op maat van een dierenasiel, waarbij gebruiksvriendelijkheid voorop staat. Wanneer ze dit systeem gebruiken, kunnen asielen eenvoudig aan alle administratieve vereisten van de dierenwelzijnsregelgeving voldoen. Instappen in het systeem is gratis. Op deze manier reik ik alle asielen, van groot tot klein, een performant hulpmiddel aan. Die asielen die reeds over een eigen beheerssysteem beschikken, tracht ik te laten aansluiten, met vanzelfsprekend wederzijdse voordelen.

Het Italiaanse IZSAM ontwikkelde een protocol voor de evaluatie van het welzijn van asielhonden, waarbij zowel omgevingsfactoren als diergerelateerde factoren in rekening worden gebracht. In het academiejaar 2016-2017 pasten de vier hogescholen die de opleiding voor asielmedewerkers organiseren dit protocol toe op verschillende Vlaamse asielen.

Prognose

Zoals de voorgaande jaren werd de opleiding voor asielmedewerkers geëvalueerd, zowel door de lesgevers als door de deelnemers. Beide groepen waren zeer positief over deze opleiding. Aangezien er duidelijk vraag is naar een degelijke opleiding voor asielmedewerkers, zal ik ook in het academiejaar 2017-2018 deze opleiding organiseren. Ook dit academiejaar wordt de opleiding gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Uit de evaluatie van de opleiding voor asielmedewerkers bleek dat er vraag is naar een opleiding EHBO voor verschillende diersoorten. Het lesprogramma zal dan ook uitgebreid worden met een module EHBO voor een breed scala aan diersoorten.

Ik promoot het gebruik van het databeheerssysteem dat ter beschikking wordt gesteld van alle asielen. De werking en het gebruik van dit systeem wordt mee opgenomen in de opleiding voor asielmedewerkers zodat zij kennis kunnen maken met de mogelijkheden en de werking van het beheerssysteem. Wanneer voldoende asielen zijn ingestapt in dit systeem, zorg ik voor een centrale website. Vanuit het beheerssysteem zullen asielen dan met slechts enkele muisklikken de gegevens van dieren die ter adoptie staan kunnen publiceren op deze website. Op deze manier wordt dit de go to-website voor iedereen die op zoek is naar een asieler en moeten kandidaat-adoptanten niet langer alle website van de verschillende asielen afschuimen op zoek naar hun nieuwe huisgenoot.

Op basis van de gegevens die vorig academiejaar werden verzameld, zullen de betrokken hogescholen de bruikbaarheid van het protocol ontwikkeld door het IZSAM voor het evalueren van het welzijn van honden in Vlaamse asielen evalueren. Het doel is om een welzijnsanalyse te ontwikkelen die rekening houdt met de specifieke kenmerken van elk individueel asiel. Op basis van een dergelijke analyse kan asielen advies op maat gegeven worden om het welzijn van hun dieren naar een zo hoog mogelijk niveau te tillen. Zo krijgen asielen een positieve steun in de rug om hun werking te verbeteren.

Zoals beschreven in punt 1.1.1., evalueert een werkgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn de bestaande dierenwelzijnsregelgeving voor onder meer asielen. Een eerste vaststelling hierbij is dat er geen specifieke voorschriften bestaan voor paardenasielen. De Raad heeft te kennen gegeven dat in het globale advies ook aan deze categorie van asielen aandacht besteed zal worden. Op basis van het advies zullen voorwaarden specifiek voor paardenasielen opgesteld worden.

1.1.4. OD 4: Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken

Stand van zaken

De federale overheid voerde in 2012 een actieplan in dat zou moeten leiden tot een vermindering van het aantal katten in asielen en zwerfkatten. In uitvoering hiervan moet sinds 2014 iedereen die een kat weggeeft of verkoopt het dier vooraf laten steriliseren, identificeren en registreren.

Registratie van katten heeft uiteraard enkel zin wanneer de gegevens van het dier ook effectief teruggevonden kunnen worden. Daarom heb ik al in 2015 een besluit voorgelegd voor de oprichting van een centrale databank. Ter ondersteuning van de verplichte sterilisatie zal in deze databank ook worden opgenomen om een kat gesteriliseerd is of niet. De andere Gewesten hebben een gelijkaardige regelgeving uitgewerkt. In overleg tussen de drie Gewesten werd ervoor gekozen om, naar analogie met de databank voor honden, samen een centrale databank op te richten voor heel België. Hiervoor werd een overheidsopdracht uitgeschreven en de opdracht werd gegund aan de kandidaat die de meest gunstige offerte indiende, rekening houdend met de selectiecriteria opgenomen in het bestek. Daarnaast werd een machtigingsprocedure doorlopen bij de Belgische privacycommissie.

Na het doorlopen van de verschillende procedures kan de databank op 1 november 2017 eindelijk van start gaan.

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn evalueerde het actieplan ingevoerd door de federale overheid en bezorgde mij een advies hierover. De Raad is van mening dat de regelgeving niet de gewenste effecten bereikt. Het aantal katten dat jaarlijks wordt opgevangen in de Vlaamse asielen blijft immers te hoog en ook zwerfkatten blijven voor problemen zorgen. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn adviseert dan ook om bijkomende maatregelen te nemen, zoals een algemene sterilisatieplicht voor katten.

Prognose

De problematiek van de zwerf- en asielkatten verdient een aanpak op maat, waarbij ingespeeld wordt op de evolutie van de situatie op het terrein. Ik werk dan ook een aangepaste regelgeving uit op basis van het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. Het spreekt voor zich dat ook het effect van deze nieuwe regelgeving zal opgevolgd moeten worden.

1.2. Landbouwhuisdieren

1.2.1. OD 5: Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa

Stand van zaken

Onder impuls van Vlaanderen vormt België samen met Nederland, Duitsland, Denemarken en Zweden een Europese groep van voortrekkers op het vlak van dierenwelzijn. Onder impuls van deze groep heeft de Europese Commissie een Europees dierenwelzijnsplatform opgericht waarin alle belangengroepen vertegenwoordigd zijn. De taak van dit platform bestaat erin om dierenwelzijnsthema's te bespreken en aanbevelingen te doen aan de Europese Commissie en de Lidstaten om het dierenwelzijn te verbeteren. De Commissie heeft de oprichting en samenstelling van het dierenwelzijnsplatform in handen genomen. Intussen vond een eerste vergadering plaats.

Vanuit de Europese voortrekkersgroep werd een position paper over het welzijn van poeljen bezorgd aan de Europese Commissie. Hierbij werd dit ook aangeduid als een mogelijk onderwerp om binnen het dierenwelzijnsplatform te bespreken met de stakeholders. Op deze manier trachten we ook voor deze groep van dieren vooruitgang te boeken op het vlak van dierenwelzijn.

De Europese export van levende dieren neemt toe. Hiermee stijgen ook de transportafstand en de reisduur, wat op zijn beurt leidt tot een verhoogd risico voor het welzijn van de betrokken dieren. Bovendien bevat de Europese regelgeving aangaande het transport van dieren een aantal onduidelijkheden en tekortkomingen. Daarom ook heb ik mij ingezet om bij de Europese Commissie aan te dringen op een herziening van deze verordening. Ik had in dit verband ook een overleg met Commissaris Andriukaitis, bevoegd voor gezondheid en voedselveiligheid.

Vlaanderen streeft ernaar om een voorbeeld te zijn binnen Europa en maakt deze ambitie ook waar. Zo is onze regelgeving voor het diervriendelijk huisvesten van vleeskonijnen, die werd opgesteld in overleg met de sector, erg vernieuwend. Ook voor de sector is dit een opportuniteit om zich te profileren op het vlak van dierenwelzijn. Dit is ook de Europese Commissie niet ontgaan. De Commissie bracht dan ook een studiebezoek aan Vlaanderen om te kijken hoe onze innovatieve huisvesting voor vleeskonijnen in de praktijk wordt geïmplementeerd.

Prognose

Samen met de andere Gewesten en andere voortrekkerslanden in Europa, zoals Nederland, Zweden, Denemarken en Duitsland, zal Vlaanderen op Europees niveau aandacht blijven vragen voor dierenwelzijn en lacunes en tekortkomingen in het Europese beleid blijven aankaarten.

1.2.2. OD 6: Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis

Stand van zaken

Sinds 2015 wordt de Europese regelgeving onverkort toegepast. Hierdoor wordt tijdens het Offerfeest op tijdelijke slachtvloeren enkel nog geslacht na voorafgaande verdoving. Slachten zonder voorafgaande verdoving is enkel nog mogelijk binnen de muren van een erkend slachthuis.

Ook in 2017 werden in de aanloop naar het islamitisch Offerfeest gedetailleerde instructies gestuurd naar de burgemeesters, de zonechefs en de personen die in 2016 een tijdelijke slachtvloer hadden georganiseerd. De gouverneurs werd gevraagd om een coördinerende rol op zich te nemen en het overleg tussen de verschillende partners te organiseren. De Inspectiedienst Dierenwelzijn zorgde samen met het FAVV voor een gestructureerd toezicht op alle plaatsen waar geslacht werd. Dankzij de inspanningen van alle betrokkenen is het Offerfeest ook dit jaar zonder incidenten verlopen.

In zijn advies van 29 juni 2016 over twee voorstellen van decreet aangaande een algemeen verbod op het slachten van dieren zonder voorafgaande verdoving stuurde de Raad van State aan op bijkomend overleg met de betrokken geloofsgemeenschappen. Hierop duidde ik op 14 juli 2016 Piet Vanthemsche aan als onafhankelijke tussenpersoon om de dialoog aan te gaan met de geloofsgemeenschappen met het oog op een significante verbetering van het

dierenwelzijn bij de praktijk van ritueel slachten en de overgang naar een algemeen verbod op onbedwelmd slachten.

Dit jaar stelde Piet Vanthemsche zijn rapport voor in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn van het Vlaams Parlement. Dit rapport leidde tot een kamerbreed akkoord om het slachten van kleine herkauwers en pluimvee zonder voorafgaande verdoving vanaf 1 januari 2019 volledig te verbieden. Voor runderen wordt vanaf 1 januari 2019 verdoving onmiddellijk na de keelsnede (post-cut stunning) verplicht, in afwachting van de ontwikkeling van een betrouwbare reversibele bedwelmingstechniek voor deze diergroep. Van zodra een dergelijke techniek op punt staat, zal ook voor deze dieren het slachten zonder voorafgaande verdoving verboden worden.

Prognose

Op basis van de ervaringen tijdens het Offerfeest van dit jaar zullen ook volgend jaar de instructies voor de burgemeesters, de zonechefs en de organisatoren van de tijdelijke slachtvloeren worden bijgeschaafd waar nodig zodat ook in 2018 het Offerfeest zonder incidenten kan verlopen.

Om ook voor runderen zo snel mogelijk te kunnen overstappen naar een verbod op slachten zonder voorafgaande verdoving, volg ik het wetenschappelijk onderzoek naar een betrouwbare reversibele verdovingsmethode voor deze diersoort van nabij op en ondersteun ik dit onderzoek financieel.

1.2.3. OD 7: Verbod op chirurgische castratie van varkens

Stand van zaken

In 2010 ondertekenden landbouworganisaties, de distributiesector, dierenartsen en dierenbeschermingsorganisaties een Europese principiële verklaring om de chirurgische castratie van biggen vanaf 2018 volledig stop te zetten. Het gaat immers om een pijnlijke ingreep die wetenschappelijk gezien overbodig is aangezien er alternatieven bestaan om het probleem van berengeur te voorkomen.

Sindsdien heeft de Vlaamse varkenssector al belangrijke stappen vooruitgezet. Het grootste deel van de varkens bestemd voor onze binnenlandse markt wordt niet langer chirurgisch gecastreerd. In plaats daarvan wordt gebruik gemaakt van immunocastratie of worden de dieren vetgemest als intacte beren.

Ik volg de evolutie in dit dossier op de voet en ben blijven investeren in het ketenoverleg, het overleg tussen alle betrokken actoren, van landbouwer tot distributiesector. Hieruit blijkt dat verdere vooruitgang in Vlaanderen wordt gehypothekeerd door het gebrek aan initiatieven in het buitenland en de aarzeling van buitenlandse afnemers om vlees van niet chirurgisch gecastreerde varkens af te nemen.

Duitsland is een grote afnemer van Vlaams varkensvlees en speelt in deze discussie dan ook een cruciale rol. Traditioneel staan Duitse afnemers weigerachtig tegenover vlees van immunogecastreerde varkens. Intussen werd in Duitsland echter een verbod op het onverdoofd castreren van varkens goedgekeurd dat op 1 januari 2019 zal ingaan. Hierdoor worden Duitse retailers verplicht hun strategie te herzien.

De Europese Commissie richtte de Expert Group on Alternatives to Pig Castration op om de overgang naar een stopzetting van de chirurgische castratie te faciliteren en onderzoek naar alternatieven te stimuleren. De Commissie ondersteunt de werkzaamheden van deze expert group echter niet meer waardoor de werkzaamheden stilvielen. Om de discussie op Europees niveau opnieuw aan te zwengelen, organiseerde ik nieuw overleg binnen deze expert group.

Een struikelblok voor het afmesten van intacte beren is de detectie van berengeur aan de slachtlijn om te vermijden dat de consument toch een stuk vlees met berengeur op het bord zou krijgen. De ontwikkeling van een betrouwbare en praktisch toepasbare detectiemethode zou dan ook het vertrouwen in vlees van niet gecasteerde varkens kunnen vrijwaren en een belangrijke stap vooruit zijn op de weg naar een stopzetting van de chirurgische castratie van biggen. Daarom investeer ik in wetenschappelijk onderzoek in het kader van de zoektocht naar een dergelijke methode.

Prognose

Ik blijf investeren in overleg, zowel op Vlaams niveau binnen het ketenoverleg als op Europees niveau binnen de Expert Group on Alternatives to Pig Castration om Vlaanderen én Europa te laten evolueren naar een varkenshouderij zonder chirurgische castratie.

Voorlopige signalen wijzen erop dat zowel in Denemarken als in Duitsland een verschuiving naar voornamelijk immunocastratie in gang is gezet. Ik volg de evolutie in het buitenland verder van nabij op.

Ik investeer verder in onderzoek naar een betrouwbare detectiemethode voor berengeur aan de slachtlijn. Daarnaast volg ik ook andere wetenschappelijke ontwikkelingen in het kader van chirurgische castratie van varkens op.

1.2.4. OD 8: Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden

Stand van zaken

Het blokstaarten van paarden is sinds 2001 verboden, tenzij de ingreep wordt uitgevoerd om medische redenen. Toch wordt nog steeds een zeer groot aandeel van de Belgische trekpaarden geblokstaart, terwijl uit gegevens van de faculteit diergeneeskunde blijkt dat staartamputaties om medische redenen in werkelijkheid slechts in zeer zeldzame gevallen noodzakelijk zijn. Een beperkt aantal dierenartsen ziet er blijkbaar geen graten in om valse attesten af te leveren.

Om eindelijk een einde te maken aan het omzeilen van het verbod op blokstaarten van paarden, diende ik een voorontwerp van decreet in. Hiermee zullen trekpaarden die na 31 december 2017 geblokstaart worden niet kunnen deelnemen aan prijskampen, tentoonstellingen en wedstrijden.

Prognose

Het voorontwerp van decreet zal zijn weg volgen naar een definitieve goedkeuring door het Vlaams Parlement. Met de inwerkingtreding van dit decreet

zal een einde gemaakt worden aan het onterecht blokstaarten van trekpaarden, zogenaamd "om medische redenen".

1.2.5. OD 9: Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij

Stand van zaken

Een externe studie om de waarde van de bestaande pelsdierbedrijven te bepalen, leverde geen sluitende conclusie op.

Ik volgde de juridische ontwikkelingen in Nederland van nabij op. De Nederlandse regeling heeft intussen de rechterlijke toets doorstaan, tot bij de Hoge Raad, het hoogste rechtscollege in Nederland. Ook de Europese Commissie heeft zich akkoord verklaard met de regeling die in Nederland werd uitgewerkt.

Prognose

Ik werk een voorstel uit om alle activiteiten inzake de kweek van nertsen in Vlaanderen te laten uitdoven, wat Vlaanderen nog sterker op de kaart zal zetten als diervriendelijke regio.

1.2.6. Convenant aangaande de aanpak ter bevordering van het dierenwelzijn in de slachthuizen

Stand van zaken

Naar aanleiding van wantoestanden die met verborgen camera werden vastgesteld in een slachthuis, sloot ik een convenant af met FEBEV. Dit convenant bevat een hele reeks maatregelen die het dierenwelzijn in de slachthuizen bevorderen en die verder gaan dan de geldende Europese verordening. Speerpunten hierbij zijn een onafhankelijke doorlichting door Thomas More Hogeschool, een verbeterde opleiding van het personeel, camerabewaking en een verbeterd statuut voor de functionaris voor het dierenwelzijn.

Prognose

De uitvoering van de verschillende maatregelen opgenomen in het convenant werd intussen opgestart. Ik kijk er, in overleg met FEBEV, op toe dat dit proces ook volledig wordt afgerond.

Tegen eind 2017 zullen alle betrokken slachthuizen bezocht zijn door Thomas More Hogeschool. Het definitieve overzichtsrapport wordt in maart 2018 verwacht. Waar nodig zal ik op basis hiervan maatregelen nemen om het welzijn van dieren in slachthuizen te garanderen.

1.3. Exotische dieren

1.3.1. *OD 10: Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen*

Stand van zaken

Ik richtte de Vlaamse Dierentuinencommissie op. Het gaat hier om een expertencommissie die bestaat uit tien deskundigen op het vlak van het houden van exotische dieren in gevangenschap. De Dierentuinencommissie levert advies over de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen en bij aanvragen van dierentuinen voor het houden van diersoorten waarvoor geen normen zijn voorzien in de regelgeving. Daarnaast adviseert de Dierentuinencommissie ook bij erkenningsaanvragen van particulieren voor het houden van zoogdieren die behoren tot soorten die niet zijn opgenomen op de "positieve lijst", de lijst van zoogdieren die vrij gehouden mogen worden, en bij aanvragen om een soort toe te voegen aan de positieve lijst.

Prognose

De Dierentuinencommissie zal verschillende keren per jaar vergaderen. Daarnaast is ook een adviesverlening via schriftelijke procedure mogelijk. Zo blijft de continuïteit van de adviesverlening gegarandeerd.

1.3.2. *OD 11: Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis*

Stand van zaken

Zowel de wetenschappelijke kennis over de behoeften en het welzijn van dierentuindieren als de visie van het publiek op het welzijn van deze dieren hebben de laatste jaren een zeer grote evolutie doorgemaakt. Dierentuinen spelen hierop in door over te stappen op meer diergerichte en natuurgetrouwe praktijken en huisvesting. Het koninklijk besluit dat de erkenningsvoorwaarden voor dierenwelzijn bepaalt, dateert al van 1998. Het kader dat hierin werd gecreëerd, houdt dan ook geen rekening met deze wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties.

De huidige minimumnormen voor het houden van zoogdieren in dierentuinen dateren al van 1999. Ook deze regelgeving is daardoor niet aangepast aan de huidige wetenschappelijke inzichten en hedendaagse maatschappelijke verwachtingen. Een werkgroep van de Vlaamse Dierentuinencommissie neemt de geldende normen, diersoort per diersoort, onder de loep, rekening houdend met de meest recente ontwikkelingen. Daar hierbij een groot aantal diersoorten onderzocht moet worden, waarbij erover gewaakt moet worden dat doorheen de hele regeling een gelijke standaard wordt gehanteerd, is dit een zeer tijdrovend proces.

Prognose

Op basis van een advies van de Vlaamse Dierentuinencommissie actualiseer ik de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen. Hierdoor zal de dierenwelzijnsstandaard in de Vlaamse dierentuinen naar een hoger niveau getild worden, in lijn met de huidige wetenschappelijke inzichten.

Van zodra de Vlaamse Dierentuinencommissie een advies heeft uitgebracht over de minimumnormen voor het houden van zoogdieren, zal ik ook voorstellen om deze regelgeving aan te passen.

1.3.3. OD 12: Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap

Stand van zake

Roofvogels worden van oudsher gehouden door de mens, oorspronkelijk voor de jacht, nu nog hoofdzakelijk uit liefhebberij. Al te vaak moet de Inspectiedienst Dierenwelzijn echter vaststellen dat het de houder ontbreekt aan noodzakelijke kennis over de noden van deze dieren. Bovendien heeft de houden van roofvogels sterk aan populariteit gewonnen, wat geen goed nieuws is voor het dierenwelzijn. Daarom formuleerde de toenmalige federale Raad voor Dierenwelzijn een advies over de verzorging, de huisvesting en het vervoer van roofvogels en hun gebruik in de valkerij en bij vliegdemostraties. Dit advies werd overgenomen door de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn.

Prognose

Ik werk op basis van het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een regeling uit voor het houden en gebruiken van roofvogels. Deze regeling zal niet alleen de Inspectiedienst Dierenwelzijn en de politie een instrument in handen geven om te waken over het welzijn van roofvogels, maar zal de lokale besturen ook een kader bieden wanneer zij vragen krijgen over activiteiten met roofvogels op hun grondgebied.

1.3.4. OD 13: Het houden van reptielen beperken

Stand van zaken

De meeste reptielen stellen heel specifieke eisen aan hun omgeving. Bovendien is het vaak al te laat als duidelijk wordt dat het dier zich niet goed in zijn vel voelt. Heel wat soorten, waaronder ook soorten die vlot verkrijgbaar zijn, zijn dan ook niet geschikt voor houders zonder de nodige kennis en ervaring. Daarom heb ik de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn gevraagd om een advies uit te brengen over een positieve lijst van reptielen, naar analogie met de bestaande positieve lijst van zoogdieren. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn agendeerde dit dossier voor een eerste keer.

Prognose

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zal de adviesvraag voor het opstellen van een positieve lijst van reptielen verder inplannen. De verwachting is dat de discussies hierrond geruime tijd in beslag zullen nemen.

1.4. Proefdieren

1.4.1. OD 14: Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren

Stand van zaken

Hoewel er al heel wat alternatieve methoden bestaan, kunnen zij nog steeds niet alle dierproeven vervangen. Het gebruik van dieren in proeven is jammer genoeg dan ook nog steeds niet volledig te vermijden. Om het aantal dierproeven tot een

minimum te beperken, investeer ik in een beleid dat gebaseerd is op het 3V-principe : verfijnen, verminderen en vervangen.

De Europese regelgeving verplicht elke lidstaat om een adviesorgaan op te richten, specifiek voor het welzijn van proefdieren. Hiervoor richtte ik de Vlaamse Proefdierencommissie op. Deze Commissie heeft als taak om advies te verlenen over onder meer de aanschaf, de fok, de huisvesting, de verzorging en het gebruik van dieren in procedures en dit zowel aan de Vlaamse overheid als aan de ethische commissies die in elk laboratorium waken over het dierenwelzijn.

Ik gaf opdracht om een voortgezette opleiding proefdierkunde te ontwikkelen. Hierin wordt onder meer gefocust op een objectieve en juiste beoordeling van pijnsignalen, wat essentieel is om het ongemak voor dieren gebruikt in proeven zo veel mogelijk te beperken, een van de belangrijke doelstellingen van het 3V-principe.

Ik investeer ook in de ontwikkeling en promotie van alternatieve methoden om het gebruik van proefdieren overbodig te maken. Ik kende een subsidie toe aan het VITO, het enige Belgische laboratorium dat deel uitmaakt van EU-NETVAL, met het oog op de validatie van een alternatief voor de oogirritatietest. Verder gaf ik het startschot voor de oprichting van "Re-Place", een platform voor alternatieve methodes.

De jaarlijks studiedag van de dienst Dierenwelzijn stond dit jaar volledig in het teken van alternatieve methodes voor dierproeven. Tijdens deze dag werden verschillende projecten en verwezenlijkingen van de Vlaamse laboratoria op het vlak van alternatieven voorgesteld en was er ruimte voor debat. Daarnaast werd Re-Place op deze studiedag officieel voorgesteld aan de onderzoekswereld.

Prognose

Door de organisatie van de voortgezette opleiding proefdierkunde wordt aan 1.900 personen die met proefdieren werken de kans geboden hebben om zich verder te bekwamen. Nadien zal de cursus ook online geplaatst worden, waardoor het bereik verder zal uitgebreid worden.

Re-Place moet het referentiepunt in Vlaanderen worden waar onderzoekers eenvoudig alle informatie over alternatieven voor dierproeven kunnen terugvinden. In een eerste fase wordt de bestaande kennis van alternatieven in Vlaanderen geïnventariseerd en breed kenbaar gemaakt onder vorm van een databank. Deze databank zal ook deel uitmaken van de reeds bestaande en publiekelijk toegankelijke databank van EURL ECVAM, waardoor Re-Place ook een Europese dimensie krijgt. Nederland is van bij de start betrokken bij dit project en neemt een gelijkaardig, aansluitend initiatief. Er wordt naar gestreefd om op termijn ook andere lidstaten te laten aansluiten.

1.5. Ondersteuning van het beleid

1.5.1. OD 15: Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

Stand van zaken

Om duidelijk aan te geven waar hij voor staat, heeft de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zijn missie voorgesteld: "De Raad geeft advies aan de Vlaamse minister bevoegd voor dierenwelzijn of de dienst dierenwelzijn van de Vlaamse overheid over thema's i.v.m. dierenwelzijn en -ethiek en steunt hiervoor op de meest recente wetenschappelijke informatie en maatschappelijke en ethische beschouwingen. De Raad bediscussieert en onderzoekt deze thema's en bevordert het overleg en samenwerking tussen belanghebbende partijen. Om het dierenwelzijn te borgen evalueert de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn de bestaande regelgeving".

De Raad is in zijn tweede werkjaar op kruissnelheid gekomen. Hierbij wordt de planning die tijdens de eerste vergadering werd opgesteld, gevolgd. In de schoot van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werden verschillende werkgroepen opgericht die zich over uiteenlopende thema's buigen.

Het werk van de werkgroepen en de Raad leverde in de afgelopen periode twee adviezen op : een over hybride katten en een over het kattenplan.

De stuurgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn ondersteunde de Inspectiedienst Dierenwelzijn bij de evolutie naar een meer proactief controlebeleid. Zo heeft de stuurgroep actief meegewerkt aan het verfijnen van het controleplan.

Prognose

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn en zijn werkgroepen zullen hun werkzaamheden voortzetten. Wellicht zal de Raad volgend jaar verschillende adviezen afleveren die aanleiding kunnen geven tot nieuwe regelgevende of andere initiatieven.

1.5.2. OD 16: Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds

Stand van zaken

Met de oprichting van het Vlaams Dierenwelzijnsfonds heeft het dierenwelzijnsbeleid bijkomende zuurstof gekregen. Hierdoor kan een performant beleid ontwikkeld worden, waarin ruimte is voor maatregelen voor alle diergroepen. De inkomsten van het Fonds worden voornamelijk gebruikt ter ondersteuning van de inspectieactiviteiten, voor sensibiliseringsinitiatieven en voor wetenschappelijk onderzoek.

Prognose

Het Dierenwelzijnsfonds zorgt er samen met het regulieren budget inzake dierenwelzijn voor dat we een historisch hoog bedrag investeren in dierenwelzijn. Ik zal meer dan ooit investeren in wetenschappelijk onderzoek om een vooruitstrevend beleid te voeren dat is gebaseerd op objectieve gegevens. Daarnaast wordt ook geïnvesteerd in de verdere uitbouw van een performant controlesysteem. Ook sensibiliserings-initiatieven en communicatie krijgen de nodige ruimte.

2. SD 2: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan

2.1.OD 17: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan

Stand van zaken

De aanwerving van de nieuwe personeelsleden van de Inspectiedienst Dierenwelzijn werden afgerond. De nieuwe inspecteurs en controleurs werden wegwijs gemaakt in de inhoud van de dierenwelzijnsregelgeving, de beleidslijnen voor het optreden bij vaststelling van overtredingen, de procedures voor inbeslagname e.d., het opstellen van processen verbaal en het afnemen van een verhoor. Ook een opleiding omgaan met agressie werd voorzien. Daarnaast liepen de nieuwe inspecteurs en controleurs in de eerste periode mee met de ervaren inspecteurs. Bovendien werd voor elk van hen een van de andere inspecteurs aangeduid als mentor waar ze terecht kunnen met vragen, ook wanneer ze na afloop van de inlooperperiode zelf op pad gaan. Op deze manier werden de nieuwe inspecteurs en controleurs voldoende gewapend om hun taak op te nemen.

In samenwerking met de stuurgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werd het controleplan verder verfijnd, rekening houdend met de uitbreiding van het personeelsbestand van de Inspectiedienst. Dit controleplan omvat alle categorieën van dierenhouders en houdt rekening zowel met proactieve controles als met controles naar aanleiding van meldingen. Dit plan biedt de Inspectiedienst Dierenwelzijn dan ook een duidelijk houvast om verder te evolueren naar een meer proactief controlebeleid.

De uitbreiding van de Inspectiedienst Dierenwelzijn zorgt ook voor nieuwe uitdagingen op het vlak van structuur en organisatie. Naast het verfijnen van het controleplan werd dan ook gestart met een grondige evaluatie en bijsturing van de verschillende controleprocedures en richtlijnen. Zo wordt er enerzijds voor gezorgd dat de inspecteurs een duidelijk houvast hebben voor hun optreden en wordt anderzijds een uniform optreden gegarandeerd.

Het FAVV heeft voor elk slachthuis dierenartsen, de zogenaamde BMO's, aangesteld om toezicht te houden op het slachtproces. In uitvoering van het protocol met het FAVV melden deze BMO's dierenwelzijnsproblemen die zij vaststellen, van de aanvoer van de levende dieren tot aan het eigenlijke slachten, rechtstreeks aan de Inspectiedienst Dierenwelzijn. Enkele schandalen in slachthuizen hebben echter duidelijk gemaakt dat dit systeem onvoldoende garanties biedt voor het welzijn van de dieren. Ik heb dan ook opdracht gegeven om de huidige werkwijze grondig te evalueren en een praktisch werkbaar controlesysteem, met de focus op dierenwelzijn, uit te tekenen.

De lokale politie speelt een cruciale rol bij eerstelijnscontroles van klachten en bij opvolging van opgelegde maatregelen. Hoewel het besef over het belang van hun rol bij de verschillende politiezones groeit, is nog niet altijd de nodige kennis aanwezig en weten agenten niet altijd waar ze terecht kunnen met vragen. De Inspectiedienst Dierenwelzijn zette dan ook verder in op de organisatie van praktisch gerichte opleidingen voor de politie. Zo kan niet alleen korter op de bal gespeeld en efficiënter opgetreden worden, maar worden ook de banden met de verschillende politiezones aangehaald.

Prognose

De nieuwe inspecteurs en controleurs zijn intussen volledig inzetbaar. Hierdoor is de controlecapaciteit fors uitgebreid, wat zal toelaten om een krachtig controlebeleid te voeren.

Ook kan nu het controleplan volledig uitgerold worden. Hierdoor zal de focus nog meer verschuiven naar een beleid waarin ook voldoende ruimte is voor proactieve controles, een beleid dat aantoonbaar dat Vlaanderen dierenwelzijn ernstig neemt.

De evaluatie en bijsturing van de verschillende controleprocedures en richtlijnen wordt verdergezet..

Vlaanderen trekt de controles op het dierenwelzijn in de slachthuizen naar zich toe. Op basis van het resultaat van de opdracht die ik heb toegewezen, wordt een efficiënt controlesysteem uitgewerkt waarvan de focus volledig op dierenwelzijn ligt.

De toename van het aantal te behandelen dossiers stelt ook bijkomende eisen aan de controledatabank. Ik investeer dan ook verder in de ontwikkeling van een performante databank die de inspecteurs en controleurs degelijk kan ondersteunen bij hun taken.

3. SD 3: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

3.1.OD 18: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

Stand van zaken

Uit een rondvraag bij de gemeenten is gebleken dat heel wat lokale besturen worstelen met klachten en problemen rond het welzijn van paarden op de weide. Daarom werd de jaarlijkse dag voor de schepenen van dierenwelzijn aan dit onderwerp gewijd. Hierbij stonden in de eerste plaats de huisvestingsnoden en de verzorgingsvereisten centraal. Daarnaast werd ook het project 'Samen op een Goei Wei' voorgesteld. Dit project toont lokale besturen hoe bij het inpassen van de paardenhouderij in het landschap dierenwelzijn en landschapsontwikkeling hand in hand kunnen gaan.

De jaarlijkse studiedag stond in het teken van alternatieven voor dierproeven. Naast een focus op verschillende projecten en verwezenlijkingen van de Vlaamse laboratoria op het vlak van alternatieven, werd tijdens deze studiedag ook het startschot gegeven voor Re-Place, het platform voor alternatieve methoden.

Naast eenmalige communicatie-initiatieven, werd ook aandacht besteed aan wekerende onderwerpen, zoals vuurwerk, identificatie en registratie van honden, ...

De doelgroep voor de nieuwsbrief van de dienst Dierenwelzijn werd opengetrokken naar alle geïnteresseerden.

Specifieke doelgroepen worden actief aangeschreven om hun betrokkenheid bij het beleid te vergroten. Zo werden onder meer alle contractdierenartsen van honden- en kattenkwekerijen, dierenpensions en dierenasielen gecontacteerd. Hieraan werd ook een studiedag gekoppeld, specifiek voor contractdierenartsen, over FIP en parvovirose, twee vaak voorkomende aandoeningen bij katten en honden.

De lokale politie wordt vaak geconfronteerd met dierenwelzijnsproblemen. Soms is hierbij ook een inbeslagname nodig. Agenten kennen echter niet altijd de te volgen procedure. Daarom werd, in samenwerking met Inforevue, het tijdschrift van de geïntegreerde politie, informatie verspreid naar de politie-inspecteurs over

de regels voor inbeslagname van dieren in het kader van de dierenwelzijnsregelgeving.

Prognose

Informereren en sensibiliseren blijft nodig om het dierenwelzijn in Vlaanderen naar een hoger niveau te tillen. Ik blijf dan ook inzetten op een actieve communicatie, zowel naar de burger als naar specifieke belangengroepen. Ik besteed hierbij aandacht zowel aan punctuele onderwerpen als aan weerkerende thema's.

De Dag voor de Schepenen van Dierenwelzijn en de studiedag voor het brede publiek werden opnieuw positief onthaald. Ook volgend jaar zullen deze evenementen dan ook op de agenda staan.

Er wordt nagegaan hoe mensen in armoede gesensibiliseerd kunnen worden voor het welzijn van hun dieren. Hiervoor wordt in eerste instantie een inventaris opgemaakt van de bestaande initiatieven om zicht te krijgen op de knelpunten en de mogelijkheden. Op basis hiervan zal worden nagegaan welke initiatieven genomen kunnen worden.

Budgettaire context

SD/OD	Omschrijving	Begrotingsartikel
	1. Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren	
	1.1. Gezelschapsdieren	
OD 1:	1.1.1. Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 2:	1.1.2. Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 3:	1.1.3. Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 4:	1.1.4. Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	1.2. Landbouwhuisdieren	
SD 1: OD 5:	1.2.1. Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT
OD 6:	1.2.2. Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 7:	1.2.3. Verbod op chirurgische castratie van varkens	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 8:	1.2.4. Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 9:	1.2.5. Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	1.3. Exotische dieren	
OD 10:	1.3.1. Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT

	OD 11:	1.3.2. Afstemmen van het dierenwelzijnbeleid op de huidige realiteit en kennis	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	OD 12:	1.3.3. Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	OD 13:	1.3.4. Het houden van reptielen beperken	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
1.4. Proefdieren			
	OD 14:	1.4. Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
1.5. Ondersteuning van het beleid			
	OD 15:	1.5.1. Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	OD 16:	1.5.2. Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT
2. Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan			
SD 2:	OD 17:	2. Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
3. Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn			
SD 3:	OD 18:	3. Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT

Bijlage

Uittreksel uit de regelgevingsagenda Dierenwelzijn

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving met betrekking tot het welzijn der dieren, overgedragen in het kader van de zesde staats hervorming

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het voorzien in een regeling voor de hybride diersoorten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Decreet houdende de wijziging van artikel 19 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

BVR tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

BVR tot wijziging van het koninklijk besluit van 27 april 2007 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

BVR tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012 betreffende het meerjarenplan voor de sterilisatie van huiskatten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

BVR tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 februari 1988 betreffende sommige door een religieuze ritus voorgeschreven slachtingen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Ontwerp van decreet houdende een verbod op het houden van pelsdieren

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Regelgeving voor de samenstelling van het Comité van experts inzake exotische dieren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Wijziging van het koninklijk besluit van 10 augustus 1998 betreffende de erkenning van dierentuinen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Wijziging van het ministerieel besluit van 3 mei 1999 tot vaststelling van minimumnormen voor het houden van zoogdieren in dierentuinen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Regelgeving aangaande minimumnormen voor het houden van roofvogels

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---

Regelgeving aangaande de positieve lijst voor reptielen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

---